



## ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ԳԵՂԻԳ ԾԱՌՈՅ ՅԵՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԵՒ ԱՆՀԱ-  
ՍԱՆԵԼԻ կամօն Աստուծոյ եպիսկոպոսապես եւ Կաթու-  
ղիկոս ամենայն Հայոց, Ծայրազոյն Պատրիարք Համագ-  
գական Նախամեծար Աթոռոյ Արարատեան առաքելական  
Մայր Եկեղեցւոյ Արքոյ Կաթուղիկէ Էջմիածնի

Գերապատիւ Տ. Եփրեմ, Տ. Բագրատ, Տ. Մատթէոս  
Եպիսկոպոսաց և բարձրապատիւ Տ. Տ. Գարեգին, Բարդէն,  
Վրթանէս վարդապետաց, հարազատ որդւոց Մայր Աթո-  
ռոյս ողջոյն և օրհնութիւն հայրապետական:

Դարձեալ լսեմք ի Հայաստան աշխարհէ զողբս և զա-  
ղաղակս անօդնական և անպաշտպան սիրելի զաւակացս:  
Գիտէք արդէն, զի ի վերջին աւուրս յանկարծակի թշուա-  
ռութիւնք և սոսկալի արհաւիրք եկին հասին ի վերայ զա-  
ւակացս, յորոց բազումք թողեալ գհայրենի տունս և զա-  
մենայն ստացուածս իւրեանց ի Տաճկա-Հայաստանի և  
յԱտրպատականի, սարսափահար և խելակորոյս լեալ, փախ-  
եան ի սահմանս մեր և այսօր հազարաւոր թշուառ կա-

նայք և անսմեղ մանկունք և ծերք, ժողովեալք աստ ի Ս. էջմիածին, ընդ հովանեաւ Մայր Աթոռոյս, խնդրեն ի Մէնջ գօգնութիւն:

Յանկացեալ Մեր ընդ փոյթ հասանել յօգնութիւն արկածելոց, զիմեցաք առ պարտաճանաչ հոգեոր որդիս մեր, յորոց ոմանք շարժեալի ի մարդասիրական և յեղբայրսիրական վեհ զգացմանց, ազնուաբար արկին զլումայս իւրեանց յազգային գանձանակ վասն փրկելոյ զկեանս արկածելոց և տառապելոց:

Արդ՝ անհրաժեշտ համարելով զկազմակերպումն քրիստոնէական օգնութեան վասն հազարաւոր զաւակացս, այսու Հայրապետական Կոնդակաւս նշանակեմք զՁեզ անդամս կարգադիր Յանձնաժողովոյ Եղբայրական օգնութեան ընդ անմիջական հսկողութեամբ և անօրէնութեամբ Մերով և պատուէր տամք Ձեզ կատարել զյետագայս.

Ա.) Փութով ժողովել ի մի զամբէնայն տեղեկութիւնս զհայ գաղթականաց, որք ի պատճառս Ռուս-Տաճկական պատերազմի, թողեալ են զտունս և զտացուածս իւրեանց և զտանին ի թշուառ կացութեան, ցրուեալք յայլ և յայլ տեղիս:

Բ.) Քննել ի ձեռն մասնաժողովոց, ներկայացուցչաց և վատահելի անձանց զվիճակ նոցա և զհետիանացն յայտանել Մեր ի անօրէնութիւն.

Գ.) Մտանել ի բանակցութիւն ընդ Յանձնաժողովս Եղբայրական օգնութեան, հաստատեալս Կոնդակօք Մերովք ի զանազան քաղաքս, տալով նոցա զկարեսոր տեղեկութիւնս վասն զաղթականաց և խնդրելով ի նոցանէ զտեղեկազիքս գործունէութեան իւրեանց, մատուցանել Մեր ի զիտութիւն:

Դ.) Միաւորել զգործունէութիւնս ամենայն Յանձնաժողովոց Եղբայրական օգնութեան և, ի դէպս անհրաժեշտութեան, նախապէս ընկալեալ ի Մէնջ կարեոր հրահանգս, հրաւիրել աստ ի Ս. էջմիածին գներկայացուցիչս նոցա ի խորհրդակցութիւն՝ վասն որոշելոյ զընդհանուր սկզբունս գործունէութեան յօգուտ գաղթականաց.

Ե.) Խորհրդակցել պարբերաբար ընդ ներկայացուցիչս

մերձակայք քաղաքաց և սահմանագլուխ աւանից վասն կանոնաւորապէս պահպանելոյ և բնակեցուցանելոյ զգաղթականս ի շրջակայ գիւղօրայս, յայսմ ցըտաղին եղանակի.

Զ.) Խնամել ըստ ամենայնի և տալ նոցա զբժշկական օգնութիւնս, սփոփել և մխիթարել զնոսա հոգեպէս:

Է.) Ստանալ ի Ախուզէ Ս. էջմիածնի զժապաւինեալ մատեան և պահել զամենայն հտշիւս կանոնաւորութեամբ և կանխագոյն թոյլտւութեամբ Մերով ստանալ ի գանձապահէ Մայր Աթոռոյս զանհրաժեշտ դրամս ի նուիրատւութեանց յօդուտ դաղթականաց:

Լիայոյս եմք, զի Դուք, որդեակք հոգեորք, առաջի աչաց ունենալով զողբալի և զյուսահատ վիճակ և զսուկալի տառապանս գաղթականաց մերոց, գործեսջիք ամենայն եռանդեամբ և անձնուիրութեամբ ի թեթեացումն աղգային աղէտից:

Լիայոյս եմք նոյնպէս, զի գերապատիւ Առաջնորդք, Յանձնաժողովք Եղբայրական օգնութեան, ազգային գործիչք մեր, բարեգործք և կարողաւորք յամենայն կողմանց փութով օժանգակեսցեն նուիրատւութեամբք իւրեանց վասըն դժբախտ գաղթականաց մերոց:

Աղօթեմք առ Աստուած վասն փրկութեան ազգիս Հայոց յամենայն վտանգից և ի փորձութեանց:

Աղջ լերուք, զօրացեալ շնորհօք Ս. Հոգւոյն և օրհնեալ ի մէնջ Ամէն:

Ի վերայ իսկականին ստորագր, Գ. Ա. Ռ. Պ. Գ. Ե. ԿԱԹՈՒՊԻԿՈՍ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

Ի 28 գեկտեմբերի 1914 ամի

ըստ Տոմարիս ՌՅՑԴ

ի Հայրապետութեան մերում Գ. ամի  
յԱրարատեան Մայր Աթոռ Ս. էջմիածնի.

ի Վաղարշապատ

Թ. 1990